

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL CONSTANȚA

Doamnei Președinte a Înaltei Curți de Casație și Justiție,

În baza art. 514 C. proc. civ., subscrisul Colegiul de Conducere al Curții de Apel Constanța formulăm

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

În practica judiciară s-a constatat că nu există puncte de vedere unitare asupra interpretării și aplicării prevederilor art. art. 320 (fost art.313 înainte de republicare) alin.(1) din Legea nr.95/2006 rep. prin care se instituie posibilitatea furnizorului de servicii medicale de a se subroga în toate drepturile și obligațiile procesuale ale caselor de asigurări de sănătate, în ceea ce privește pretențiile legate de spitalizare, cu privire la care solicităm pronunțarea unei decizii în interesul legii:

1. Interpretarea și aplicarea art. 320 (fost art. 313 înainte de republicare) alin.(1) din Legea nr. 95/2006 rep., privind reforma în domeniul sănătății, respectiv *dacă persoana care a suferit o vătămare corporală poate fi obligată la plata către un spital de urgență a cheltuielilor de spitalizare și tratament medical de care a beneficiat în cadrul unității medicale respective, în situația în care autorul vătămării*
 - a. *nu a fost identificat (inclusiv atunci când persoana vătămată nu îi dezvăluie identitatea)*
sau
 - b. *atunci când acesta nu răspunde penal (când persoana vătămată nu a formulat sau și-a retras plângerea penală ori a*

intervenit împăcarea părților sau fapta nu a fost săvârșită cu vinovăția cerută de legea penală).

2. În situația în care se consideră că în baza prevederilor legale indicate, persoana care a suferit o vătămare corporală nu poate fi niciodată obligată la plata cheltuielilor de spitalizare și tratament medical de care a beneficiat către spitalul de urgență care i-a acordat asistență medicală, solicităm interpretarea aceluiași prevederi legale în sensul de a stabili în ce condiții autorul vătămării poate fi obligat la suportarea cheltuielilor de spitalizare și tratament medical de care a beneficiat persoana vătămată, în situațiile în care acesta nu răspunde penal (când persoana vătămată nu a formulat sau și-a retras plângerea penală ori a intervenit împăcarea părților sau fapta nu a fost săvârșită cu vinovăția cerută de legea penală).

I. Cadrul legal:

1. Art. 320 (fost art. 313 înainte de republicare) din Legea nr. 95/2006, privind reforma în domeniul sănătății:

(1) Persoanele care prin faptele lor aduc daune sănătății altei persoane, precum și daune sănătății proprii persoane, din culpă, răspund potrivit legii și au obligația să repare prejudiciul cauzat furnizorului de servicii medicale reprezentând cheltuielile efective ocazionate de asistența medicală acordată. Sumele reprezentând cheltuielile efective vor fi recuperate de către furnizorii de servicii medicale. Pentru litigiile având ca obiect recuperarea acestor sume, furnizorii de servicii medicale se subrogă în toate drepturile și obligațiile procesuale ale caselor de asigurări de sănătate și dobândesc calitatea procesuală a acestora în toate procesele și cererile aflate pe rolul instanțelor judecătorești, indiferent de faza de judecată.

(2) Furnizorii de servicii care acordă asistența medicală prevăzută la alin. (1) realizează o evidență distinctă a acestor cazuri și au obligația să comunice lunar casei de asigurări de sănătate cu care se află în relație contractuală această evidență, în vederea decontării, precum și cazurile pentru care furnizorii de servicii medicale au recuperat cheltuielile efective în vederea restituirii sumelor decontate de casele de asigurări de sănătate pentru cazurile respective.

2. Art. 232 din Legea nr. 95/2006, privind reforma în domeniul sănătății:

(1) Persoanele care nu fac dovada calității de asigurat beneficiază de servicii medicale, în cadrul unui pachet minimal de servicii medicale, prevăzut de prezenta lege.

(2) Pentru persoanele care au beneficiat de servicii medicale în condițiile alin. (1), furnizorii de servicii medicale sunt obligați să comunice CNAS datele de identificare ale acestora.

(3) CNAS comunică la ANAF, trimestrial, pe bază de protocol, datele de identificare ale persoanelor prevăzute la alin. (2) în vederea impunerii conform prevederilor Codului fiscal, cu modificările și completările ulterioare, în cazul în care se constată existența veniturilor asupra cărora se datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate.

3. Art. 97 alin. 8 din Legea nr. 95/2006, privind reforma în domeniul sănătății:

(1) Asistența medicală publică de urgență în faza spitalicească este asigurată de spitalele orășenești, municipale, județene și regionale aflate în structura Ministerului Sănătății și/sau a autorităților publice locale.

4. Art. 100 alin. 1 din Legea nr. 95/2006, privind reforma în domeniul sănătății:

(1) Finanțarea acordării asistenței medicale publice de urgență se face prin bugetul Ministerului Sănătății de la bugetul de stat și din venituri proprii, prin bugetul Ministerului Afacerilor Interne, prin bugetele ministerelor și instituțiilor cu rețea sanitară proprie, din donații și sponsorizări, precum și din alte surse prevăzute prin lege.

II. Prezentarea problemelor de drept:

Instanțele civile au fost sesizate cu acțiuni, prin care Spitalul Județean de Urgență a solicitat, în baza Legii nr. 95/2006, privind reforma în domeniul sănătății, obligarea persoanei care a produs o vătămare corporală altei persoane sau a persoanei care a suferit o vătămare corporală să achite contravaloarea cheltuielilor de spitalizare și tratament medical de care a beneficiat persoana vătămată. Temeiul de drept avut în vedere îl reprezintă art. 313 (actual art. 320) alin.(1) din Legea nr. 95/2006, privind reforma în domeniul sănătății, pornind de la lipsa dovezii calității de asigurat a persoanei vătămate, în situația în care autorul vătămării nu a fost identificat (inclusiv atunci când persoana vătămată nu a formulat sau și-a retras plângerea penală ori a intervenit împăcarea părților) sau acesta nu a săvârșit fapta cu vinovăția cerută de legea penală.

În ceea ce privește temeiul răspunderii, s-a arătat că, atât în cazul în care pârât este persoana care a beneficiat de spitalizare și care nu are calitatea de asigurat, cât și în cazul în care pârât este cel responsabil de vătămarile corporale cauzate persoanei care a beneficiat de îngrijiri medicale, raportul juridic este unul întemeiat pe răspunderea civilă delictuală.

S-a constatat că instanțele au interpretat diferit prevederile legale citate la punctul I cu privire la titularul răspunderii delictuale, în situația în care autorul

vătămării nu a fost identificat (inclusiv atunci când persoana vătămată nu a formulat sau și-a retras plângerea penală ori a intervenit împăcarea părților) sau acesta nu a săvârșit fapta cu vinovăția cerută de legea penală.

Unele instanțe au apreciat că prevederile legale aflate în discuție instituie o răspundere exclusivă a autorului agresiunii, fiind identificate în acest sens următoarele categorii de soluții, în cazul acțiunilor formulate în contradictoriu cu beneficiarul serviciilor medicale de urgență, respectiv persoana vătămată:

- respingerea acțiunii ca neîntemeiată, întrucât simpla împrejurare că victima nu a putut indica autorul agresiunii ori nu a formulat plângere penală, nu face să rezulte o culpă extraordinară, deosebită și gravă care să justifice impunerea sa la plată pentru un serviciu garantat de către stat

- respingerea acțiunii ca fiind promovată împotriva unei persoane fără calitate procesual pasivă, întrucât instanța a apreciat că este necesar ca reclamantul să acționeze pe calea unei acțiuni directe împotriva agresorului pe temeiul răspunderii civile delictuale

Se reține și opinia că dacă autorul și victima se împacă în urma unei tranzacții, iar victima își retrage plângerea penală sau nu se constituie parte civilă în procesul penal, Spitalul își va recupera cheltuielile de spitalizare chiar de la victimă, chiar dacă valoarea acestora este mai mare decât valoarea tranzacției.

În același timp, alte instanțe au statuat că acțiunile sunt întemeiate, beneficiarul serviciilor medicale fiind direct răspunzător pentru prejudiciile materiale suferite de spital (constând în contravaloarea serviciilor medicale prestate) în ipoteza în care nu indică numele agresorului, nu a depus plângere penală împotriva autorului agresiunii/accidentului sau s-a împăcat cu acesta.

Dintre acestea din urmă, unele instanțe au reținut că victima agresiunii poate fi obligată la cheltuielile ocazionate de asistența medicală acordată, dacă se face vinovată de faptul nepunerii la dispoziție a datelor necesare titularului acțiunii, ceea ce conduce la un așa-zis transfer al culpei de la agresor la victima agresiunii.

Alte instanțe au considerat că în cazul în care autorul vătămării nu a fost identificat sau nu a săvârșit fapta cu vinovăția cerută de legea penală, persoana vătămată trebuie să suporte cheltuielile de spitalizare și tratament medical de care a beneficiat, având ulterior dreptul de a și le recupera dacă agresorul ar fi identificat.

Potrivit Minutei CSM pentru discutarea aspectelor de practica neunitară din 01.04. 2009, pct. 29, opinia majoritară exprimată a fost aceea că în situația în care persoana spitalizată a fost victima unei agresiuni, față de prevederile art.313 alin.(1) din Legea nr.95/2006 și art. 1 pct. 34 din OUG 72/2006, calitate procesual pasivă nu are persoana spitalizată, indiferent dacă victima este sau nu o persoană asigurată, ci autorul direct al faptei de agresiune, datorită căreia a fost necesară spitalizarea victimei.

Prin decizia Curții Constituționale nr. 744 din 20 septembrie 2012, s-a dispus respingerea, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a

prevederilor art.313 alin.(1) din Legea nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, excepție ridicată, din oficiu, de către Tribunalul Dolj - Secția I civilă în Dosarul nr.27.241/215/2011 al acestei instanțe. În cuprinsul deciziei, s-a reținut că în motivarea neconstituționalității prevederilor art.313 alin.(1) din Legea nr.95/2006, autorul excepției invocă practica neunitară a instanțelor judecătorești, cauzată de formularea echivocă a acestui text de lege, ce a condus la o interpretare, implementată la nivel național, ale cărei consecințe practice sunt absurde și nesocotesc principiul egalității în fața legii, precum și principiul liberului acces la justiție și dreptul la un proces echitabil. Curtea Constituțională a statuat că în cazul în care practica judiciară vădește o interpretare neunitară a normelor incidente în cauzele aflate pe rolul instanțelor judecătorești, Constituția, prin art.126 alin.(3), acordă Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar nu Curții Constituționale competența de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către instanțele judecătorești.

III. Orientările jurisprudențiale divergente, pentru fiecare problemă de drept în parte:

1. Interpretarea și aplicarea art. 313 (actual art. 320) alin.(1) din Legea nr. 95/2006, privind reforma în domeniul sănătății, respectiv *dacă persoana care a suferit o vătămare corporală poate fi obligată la suportarea cheltuielilor de spitalizare și tratament medical de care a beneficiat, în situația în care autorul vătămării nu a fost identificat (inclusiv atunci când persoana vătămată nu a formulat sau și-a retras plângerea penală ori a intervenit împăcarea părților) sau acesta nu a săvârșit fapta cu vinovăția cerută de legea penală.*

1.1. Soluții în sensul că persoana care a suferit o vătămare corporală poate fi obligată la suportarea cheltuielilor de spitalizare și tratament medical de care a beneficiat.

În cadrul acestei orientări, există următoarele categorii de soluții:

1.1.1. Unele instanțe au apreciat că victima agresiunii poate fi obligată la cheltuielile ocazionate de asistența medicală acordată, dacă nu indică autorul agresiunii sau nu face dovada că a fost victima unei agresiuni.

a) Judecătoria Tulcea, s. civ. nr. 3097/23.09.2013:

„În situația în care însă furnizorul de servicii medicale nu a cunoscut persoana vinovată de producerea prejudiciului pentru a o putea acționa în justiție și atâta timp cât victima agresiunii nu a acționat-o în judecată pentru a-i da posibilitatea recuperării prejudiciului, optând pentru alte căi de desocotire cu agresorul, se apreciază că victima agresiunii se face vinovată de faptul nepunerii

la dispoziție a datelor necesare titularului acțiunii, ceea ce conduce la un așa zis transfer al culpei de la agresor la victima agresiunii.”

b) Tribunalul Tulcea, secția civilă de contencios administrativ și fiscal, d. civ. nr. 754/26.11.2014:

„În situația în care nu este îndeplinită condiția sine qua non pentru exercitarea acțiunii prevăzute de art. 313 din Legea nr. 95/2006, titularul acestei acțiuni care este totuși obligat să recupereze această sumă poate acționa și recupera cheltuielile de spitalizare de la persoana vinovată de neîndeplinirea condiției, respectiv de la victima agresiunii, concluzie care se desprinde din interpretarea sistematică a dispozițiilor Legii nr. 95/2006.”

c) Judecătoria Baia de Aramă, s. civ. nr. 88/31.03.2015:

„Instanța reține că reclamantul susține faptul că pârâtul ar fi fost victima unui accident rutier, iar în raport de dispozițiile invocate pârâtul este autorul faptei producătoare de daune, astfel că, poate fi obligat la contravaloarea cheltuielilor efective ocazionate de asistență medicală acordată propriei persoane în condițiile legii.

De aceea, față de cele reținute, precum și faptul că la dosarul cauzei se află un angajament de plată, pe de o parte, iar pe de altă parte pârâtul a fost de acord cu acțiunea formulată de reclamant, instanța constată temeinicia pretențiilor invocate.”

d) Tribunalul Bihor, secția civilă, d. civ. nr. 420/R/23.05.2011:

„În raport de disp. art. 998, 999 C.civ., conform căruia omul este responsabil nu numai de prejudiciul ce a cauzat prin fapta sa, dar și de acela cauzat prin neglijență sau imprudență și ținând cont de faptul că pârâta a fost somată pentru achitarea sumei respective, aceasta nu și-a îndeplinit obligația de plată se apreciază că recurenta datorează suma dar și penalitățile de întârziere.

Susținerea recurentei că a fost victima unei agresiuni care se află în cercetare nu a fost dovedită la dosar.”

e) Judecătoria Fălticeni, s.civ. nr. 2405/20.11.2014:

„Din înscrisurile depuse la dosarul cauzei de către reclamanta rezultă că partea vătămată Cojocariu Ion a beneficiat de îngrijiri medicale din partea reclamantei ca urmare a vătămarilor suferite din cauza unei agresiuni.(...)

Deoarece pârâtul nu a făcut dovada pentru tragerea la răspundere penală a persoanelor vinovate, instanța constată că sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale în sarcina acestuia”.

f) Judecătoria Măcin, s.civ. nr. 399/9.06.2016:

„Se constată astfel că textul de lege enunțat este imperativ, obligând furnizorii de servicii medicale să recupereze cheltuielile de spitalizare

ocasionate de asistența medicală acordată persoanelor care au fost victimele unor agresiuni.

În același timp, legea statuează și asupra modalității în care se poate realiza acest lucru, respectiv calea procesuală, conferind astfel, ex lege, calitate procesuală activă furnizorilor de servicii medicale pentru recuperarea acestor sume.

Această cale procesuală care poate fi evident atât civilă, cât și penală, poate fi folosită de reclamant cu condiția cunoașterii persoanei agresorului - posesor al calității procesuale pasive potrivit art. 320 alin. 1 din Legea nr. 95/2006 modificată și republicată. Cum identitatea agresorului nu a fost făcută cunoscută reclamantului nu a putut folosi calea penală și nici pe cea civilă pentru îndeplinirea obligației sale.

Din economia dispozițiilor art. 320 alin 1 și 2 din Legea nr. 95/2006 rep. rezultă că legea stabilește o culpă în sarcina persoanelor care produc prin faptele lor daune sănătății altor persoane, stipulând totodată existența unui prejudiciu în patrimoniul furnizorului de servicii medicale și o obligativitate a acestora de a recupera prejudiciul constând în datoriile occasionate de asistența medicală acordată.

În situația în care însă furnizorul de servicii medicale nu a cunoscut persoana vinovată de producerea prejudiciului pentru a o putea acționa în justiție și atâta timp cât victima agresiunii nu a făcut demersuri și nu a formulat nici plângere pentru identificarea lui, se apreciază că victima agresiunii se face vinovată de faptul nepunerii la dispoziție a datelor necesare titularului acțiunii, ceea ce conduce la un așa zis transfer al culpei de la agresor la victima agresiunii.

În consecință, în situația în care nu este îndeplinită condiția *sine qua non* pentru exercitarea acțiunii prevăzute de art. 320 din Legea nr. 95/2006 rep., titularul acestei acțiuni care este totuși obligat să recupereze această sumă poate acționa și recupera cheltuielile de spitalizare de la persoana vinovată de neîndeplinirea condiției, respectiv de la victima agresiunii, concluzie care se desprinde din interpretarea sistematică a dispozițiilor Legii nr. 95/2006 rep.”

g) Judecătoria sectorului 1 București, s. civ. nr. 4524/11.03.2016:

„În lipsa individualizării agresiunii declarate, nu se poate stabili vinovăția acesteia, spitalul neavând posibilitatea de a se îndrepta cu o acțiune împotriva celui vinovat conform art. 320 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Prin cererea de față s-a solicitat de către reclamantă restituirea sumei achitate de către aceasta, existând o îmbogățire fără justă cauză.

Prin *îmbogățire fără justă cauză* se înțelege faptul juridic prin care patrimoniul unei persoane este mărit pe seama patrimoniului altei persoane, fără ca pentru aceasta să existe un temei juridic.

Din acest fapt juridic se naște *obligatia* pentru cel care-și vede mărit patrimoniul său *de a restitui*, în limita măririi, către cel care și-a diminuat patrimoniul, acestuia din urmă recunoscându-i-se posibilitatea intentării unei acțiuni în justiție, prin care să poată pretinde restituirea.

Condițiile materiale ale intentării acțiunii în restituire sunt: mărirea unui patrimoniu, prin dobândirea unei valori apreciabile în bani, micșorarea unui patrimoniu ca o consecință a măririi altuia și existența unei legături între sporirea unui patrimoniu și diminuarea celui alt. Condițiile materiale ale acestei acțiuni vizează existența unei măririi a patrimoniului unei persoane și anume mărirea patrimoniului pârâtului prin neplata costului unor servicii de care a beneficiat și micșorarea patrimoniului altei persoane, respectiv al spitalului prin prestarea unor servicii al căror cost nu este plătit de nimeni, în condițiile în care legea nu instituie caracterul gratuit al acestor servicii.

Condițiile juridice ale acestei acțiuni, vizează lipsa oricărui temei juridic care să legitimeze mărirea patrimoniului pârâtului în detrimentul micșorării patrimoniului spitalului precum și lipsa oricărui alt mijloc de recuperare a cheltuielilor de spitalizare aceste condiții subzistând câtă vreme nu a fost stabilită persoana și vinovăția agresorului.

Față de cele arătate, instanța apreciază că sunt îndeplinite condițiile materiale și juridice ale acțiunii în restituire întemeiată pe principiul îmbogățirii fără justă cauză.

Pentru aceste considerente, instanța urmează să admită acțiunea și să dispună obligarea pârâtului să plătească reclamantei suma de 312 lei reprezentând contravaloare cheltuieli de îngrijiri medicale.”

h) Judecătoria sectorului 5 București, s. civ. nr. 3419/17.04.2012:

„Analizând materialul probator administrat în cauză, instanța reține următoarele: În fapt, în data de 13.11.2008 paratul a fost internat în cadrul Spitalului C. de U. C., pentru o zi, până în data de 14.11.2008, reclamanta furnizând acestuia serviciile medicale necesare dat fiind starea sa de sănătate de la acel moment. Paratul fusese victima unui accident de circulație, fără însă a se identifica vinovatul de producerea acestui accident, și fără ca paratul să facă demersuri în sensul identificării acestuia. Costul spitalizării s-a ridicat la suma de 354,04 lei, astfel cum rezulta din fișa decont de cheltuieli file 5 dosar, care atestă atata serviciile medicale prestate în favoarea paratului, cât și costul acestora defalcat în funcție de tipul de material medical și procedura.

Apreciem a fi îndeplinite condițiile răspunderii civile delictuale în persoana paratului, cf art 998, 999 CC în sensul în care nu a fost identificată persoana vinovată de producerea accidentului, care urma să și suporte costul spitalizării, prevederi legale pe care instanța urmează a le corobora cu art 313 legea 95/2006 și în consecință, instanța admite acțiunea și va obliga paratul la plata către reclamanta sumei de 354,04 lei despăgubiri”.

i) Tribunalul Tulcea – secția civilă, de contencios administrativ și fiscal, dec. civ. nr. 792/28.09.2016:

“Este veridic faptul că prevederile art. 313 alin. 1 și 2 din Legea nr. 95/2006, în redactarea aplicabilă speței, nu stabilește răspunderea victimei, ci a autorului agresiunii. Demersul judiciar al furnizorului de servicii medicale este însă condiționat de cunoașterea persoanei agresorului - posesor al calității procesule pasive.

Identitatea agresorului nu a fost cunoscută, astfel că apelantul-reclamant nu a putut folosi calea penală și nici pe cea civilă pentru îndeplinirea obligației sale. Aceasta, în condițiile în care acțiunea civilă nu poate fi concepută fără existența a trei elemente esențiale, indicarea părților fiind deopotrivă importantă.

Or, imposibilitatea furnizorului de serviciu medicale de a indica persoana agresorului, s-a datorat comportamentului adoptat de către victimă, care nu a răspuns solicitărilor sale și a ascuns astfel identitatea acestuia. Furnizorului de serviciu medicale s-a aflat în situația de a nu putea să recupereze cheltuielile de spitalizare.

Este adevărat că refuzul de a formula plângere penală ca și împăcarea cu autorul nu pot fi interpretate în sensul că ar constitui acțiuni care să reprezinte un fapt ilicit al vătămatului care să fundamenteze chemarea sa în judecată pentru recuperarea cheltuielilor. Nimeni nu poate fi obligat să formuleze plângere penală prealabilă și nici i se poate impune să mențină o atare plângere.

Nu trebuie omis însă faptul că victima este persoana care cunoaște cel mai bine cine este autorul precum și împrejurările în care s-a produs agresiunea sau accidentul, astfel că refuzul de a revela identitatea acestuia constituie un fapt ilicit cauzator de prejudicii.

Se reține că cererea de chemare în judecată a fost întemeiată pe dispozițiile art. 1357-1359 din Codul civil, coroborate cu prevederile art. 313 din Legea 95/2006, răspunderea delictuală fiind astfel invocată drept izvor al răspunderii civile ce s-a solicitat a fi antrenată.

În materia răspunderii civile delictuale, fapta ilicită este definită ca fiind orice fapta prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, sunt cauzate prejudicii dreptului subiectiv aparținând unei persoane.

Este adevărat că Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății nu instituie în sarcina victimei obligația de a anunța spitalul despre identitatea autorului, însă în aprecierea caracterului ilicit al faptei trebuie avute în vedere nu numai normele juridice, ci și normele de conviețuire socială, în măsura în care reprezintă o continuare a prevederilor legale.

Or, în speță, dacă prevederile art. 313 alin. 1 și 2 din Legea nr. 95/2006, stabilesc că cei care aduc daune sănătății altei persoane răspund potrivit legii și au obligația să suporte cheltuielile ocazionate de asistența medicală acordată, victima nu poate invoca dreptul de a păstra ocultă identitatea unei atare persoane, decât dacă face dovada că se află în vreuna dintre situațiile în care nu

are obligația de a denunța sau de a depune mărturie, cum este cazul existenței unor relații de rudenie.

Astfel, „în prelungirea normei legale” ce instituie răspunderea agresorului, victimei îi revine obligația de a contribui la identificarea persoanei vinovate. Negarea acestei obligații lasă prevederile legale menționate fără o finalitate concretă, în condițiile în care victima este deținătoarea informației care poate duce la identificarea autorului.

Drept urmare, în situația în care nu este îndeplinită condiția *sine qua non* pentru exercitarea acțiunii prevăzute de art. 313 din Legea nr. 95/2006, titularul acestei acțiuni, fiind totuși obligat să recupereze această sumă, poate acționa și recupera cheltuielile de spitalizare de la victima agresiunii, concluzie care se desprinde din interpretarea sistematică a dispozițiilor Legii nr. 95/2006.

Ca atare, ne aflăm în prezența unei fapte ilicite a intimatului - pârât constând în ascunderea identității autorului și punerea apelantului-reclamant în situația de a nu putea să recupereze cheltuielile de spitalizare.

Cu privire la aprecierea cum că statul are obligația de acordarea asistenței medicale de urgență, tribunalul reține că incidența prevederilor art. 218 alin. 2 lit. h din Legea nr. 95/2006 nu înlătură obligația autorului faptei care a determinat vătămarea sănătății să suporte cheltuielile de spitalizare conform art. 313 din Legea nr. 95/2006, după cum nu are nici aptitudinea de a scuti victima de obligația a dezvălui identitatea celor ce i-au pricinuit vătămări pentru a căror vindecare au fost avansate cheltuieli.

Faptele terților, precum și cele ale asiguraților care îngreunează sau chiar împiedică antrenarea răspunderii celor culpabili de vătămarea sănătății nu constituie riscuri asigurate în temeiul Legii nr. 95/2006.

Acordarea asistenței medicale publice de urgență este o datorie a statului și un drept al cetățeanului așa cum prevăd dispozițiile art. 97 alin. 1 din Legea nr. 95/2006, de ea beneficiind chiar și persoanele neasigurate, fapt ce rezultă din conținutul art. 220 din Legea nr. 95/2006, în redactarea aplicabilă speței. Obligația de asistență medicală de urgență nu exclude dreptul statului de a recupera cheltuielile de la persoana ce le-a cauzat prin fapte ilicite.

În concluzie, în speță, suma reprezentând cheltuielile de spitalizare vor fi recuperate de la victimă.”

1.1.2. Alte instanțe s-au pronunțat în sensul obligării victimei agresiunii, fie singură, fie în solidar cu agresorul, în cazul în care a intervenit împăcarea între aceștia.

a) Judecătoria sectorului 2 București, s. civ. nr. 4263/20.04.2015:

„În cazul în care autorul accidentului se împacă cu victima în urma unei tranzacții, iar victima își retrace plângerea penală sau nu se constituie parte civilă în procesul penal, Spitalul își va recupera cheltuielile de spitalizare chiar de la victimă, chiar dacă valoarea acestora este mai mare decât valoarea tranzacției care a stat la baza împăcării.”

b) Tribunalul Bihor, secția I civilă, d. civ. nr. 389/A/14.10.2014:

„Corect a reținut prima instanță că potrivit prevederilor art. 132 din vechiul Cod penal, în vigoare la data producerii faptelor și ale art. 159 din noul cod penal, împăcarea părților înlătură răspunderea penală și stinge acțiunea civilă. Textul de lege nu distinge cu privire la părțile între care se poartă acțiunea civilă, chiar și spitalul putându-se constitui parte civilă în procesul penal. Din modul în care este formulat acest text de lege rezultă că acțiunea civilă se stinge în întregime, indiferent între care părți se poartă.

Așadar, reclamanta apelantă nu mai are temei juridic pentru a se îndrepta împotriva făptuitorilor, prevederile art. 313 din Legea 95/2006 invocate de aceasta arătând clar că persoanele care prin faptele lor aduc daune sănătății altei persoane răspund potrivit legii. Ori legea, art. 139 cod penal invocat, arată că în caz de împăcare acțiunea civilă se stinge.

În această situație spitalul este fie obligat să suporte, tot potrivit legii, contravaloarea serviciilor medicale și a spitalizării, în situația în care victima a fost asigurată, ori să se îndrepte împotriva acesteia în calitate de beneficiară a unor servicii medicale pentru care nu deținea contract de asigurare și de care a beneficiat, aspect avut în vedere, desigur de către aceasta atunci când s-a împăcat cu făptuitorii.”

c) Judecătoria Rădăuți, s. civ. nr. 2508/27.09.2013:

„Din examinarea înscrisurilor depuse la dosar, instanța reține existența prejudiciului cauzat reclamantului, prin faptul că în urma leziunilor suferite de a partea vătămată, aceasta a fost internată la Spitalul Județean de Urgență Suceava, ocazie în care pentru asistența medicală acordată acesteia s-au efectuat cheltuieli de spitalizare în sumă de 1120,41 lei.

Legătura de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu este dovedită prin faptul că datorită leziunilor suferite de partea vătămată și a asistenței medicale acordată acesteia, pârâtul a cauzat spitalului prejudiciul arătat de 1120,41 lei.

Cu privire la suma de 4000 de euro primită de către partea vătămată de la pârât, conform declarației autentificate depuse la dosar nu rezultă că această sumă reprezintă contravaloarea spitalizării.(...)

Față de aceste împrejurări și având în vedere și împăcarea intervenită între pârât și partea vătămată ca urmare a primirii de la acesta a sumei de 4000 de euro, pentru acoperirea prejudiciului cauzat reclamantului, va admite acțiunea, obligând în solidar atât pe pârât, cât și pe chemata în garanție să plătească reclamantului Spitalul de Urgență suma de 1120,41 lei cu titlu de daune.”

1.2. Raportat la orientarea menționată la punctul 1.1., alte instanțe au apreciat că în nici o situație persoana care a suferit o vătămare corporală nu poate fi obligată la suportarea cheltuielilor de spitalizare și tratament medical de care a beneficiat.

În cadrul acestei orientări, există următoarele categorii de soluții:

1.2.1. Unele instanțe au apreciat că victima agresiunii nu poate fi obligată la cheltuielile ocazionate de asistența medicală acordată, constatând că aceasta nu are calitate procesual pasivă în acest tip de acțiuni.

a) Judecătoria Strehaia, s. civ. nr. 171/14.02.2014:

„Referitor la susținerea din acțiune în sensul că pârâtul, deși înștiințat de plata spitalizării, nu a făcut demersuri pentru a afla numele făptuitorului, instanța reține că, față de prevederile art. 313 alin. 1 din Legea nr. 95/2006, calitate procesual pasivă nu are persoana spitalizată, indiferent că este sau nu asigurată, ci autorul faptei, dispoziția legală fiind în conformitate cu practica europeană, prin care se acordă protecție victimelor faptelor ilicite, iar unitatea spitalicească nu poate pretinde victimei să identifice autorul.

În concluzie, instanța apreciază că este necesar ca reclamantul să acționeze pe calea unei acțiuni directe împotriva agresorului pe temeiul răspunderii civile delictuale.”

b) Judecătoria Timișoara, s. civ. nr. 6916/4.05.2015:

„Cum în situația de față acțiunea în pretentii a fost introdusa împotriva victimei accidentului rutier, față de dispozițiile art. 313 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, aceasta apare ca fiind introdusă împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă, după cum se va detalia în continuare.

Astfel, potrivit art. 313 alin. 1 din Legea nr. 95/2006, în forma aflată în vigoare la momentul nașterii raportului juridic dedus judecății, persoanele care prin faptele lor aduc daune sănătății altei persoane răspund potrivit legii și au obligația să repare prejudiciul cauzat furnizorului de servicii medicale reprezentând cheltuielile efective ocazionate de asistența medicală acordată. Sumele reprezentând cheltuielile efective vor fi recuperate de către furnizorii de servicii medicale. Pentru litigiile având ca obiect recuperarea acestor sume, furnizorii de servicii medicale se subroga în toate drepturile și obligațiile procesuale ale caselor de asigurări de sănătate și dobândesc calitatea procesuală a acestora, în toate procesele și cererile aflate pe rolul instanțelor judecătorești, indiferent de faza de judecată.

Așadar, prin textul legal citat anterior, indicat ca temeiul juridic al cererii de chemare în judecată de către reclamantă, aceasta și-a justificat calitatea procesuală activă, nu însă și pe cea a pârâtului. Pârâtul fiind victima accidentului rutier și nu persoana care, prin fapta sa, a adus atingere sănătății altei persoane –

cel vinovat de producerea agresiunii, nu are calitate procesuală pasivă față de temeiul juridic la acțiunii.

Art. 313 alin. 1 din Legea nr. 95/2006 prevede faptul că răspunderea pentru prejudiciile cauzate furnizorului de servicii medicale este atrasă în condițiile legii, fiind prin urmare incidente dispozițiile art. 1357 și urm. C. civ. privind răspunderea civilă delictuală. Astfel, apare ca necesară îndeplinirea condițiilor răspunderii civile delictuale printre care existența unei fapte ilicite săvârșite cu vinovăție, or situația pârâtului de a necesita îngrijiri medicale ca urmare a unui accident rutier nu poate fi considerată o faptă ilicită. De asemenea, nici faptul ca paratul nu a furnizat informații privind persoana vinovată de accident nu poate fi considerată o astfel de faptă, deoarece nu există nici o obligație a pârâtului de a furniza astfel de informații, informații care ar putea fi eventual deținute de organele de anchetă care s-au deplasat la locul accidentului”

c) Judecătoria Craiova, s. civ. nr. 11618/5.10.2015:

„În calitate de furnizor de servicii medicale, spitalul are dreptul legal de a se subroga în drepturile C.A.S. D___, dobândind calitatea procesuală a acestora, pentru recuperarea cheltuielilor efectuate cu îngrijirile medicale, astfel cum prevede art. 313 alin.1 din Legea nr. 95/2006.

Potrivit art. 313 alin. 1 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, „persoanele care prin faptele lor aduc daune sănătății altei persoane răspund potrivit legii și au obligația să repare prejudiciul cauzat furnizorului de servicii medicale reprezentând cheltuielile efective ocazionate de asistența medicală acordată”

Conform art. 1357 alin. 1 și alin. 2 Cod civil, „cel care cauzează altuia un prejudiciu printr-o faptă ilicită, săvârșită cu vinovăție, este obligat să îl repare. Autorul prejudiciului răspunde pentru cea mai ușoară culpă”.

În raport de aceste dispoziții legale, instanța constată că, în speță, răspunderea civilă delictuală pentru fapta proprie revine persoanei care, prin agresiune, i-a cauzat altei persoane daune sănătății, iar nu persoanei care este victima agresiunii.

Cum pârâtul nu este persoana vinovată de producerea agresiunii, ci chiar victima agresiunii care, potrivit art. 313 alin. 1 din Legea nr. 95/2006, nu răspunde delictual pentru prejudiciul produs reclamantei ce a acordat îngrijiri medicale pârâtului, instanța apreciază că acesta nu are calitate procesuală pasivă.

Reclamantul, fiind cel ce pornește acțiunea, trebuie să justifice atât calitatea procesuală activă, cât și calitatea procesuală pasivă a pârâtului, deoarece raportul de drept procesual nu se poate lega decât între titularii dreptului ce rezultă din raportul de drept material. Or, în prezenta acțiune, reclamantul nu a justificat calitatea procesuală pasivă a pârâtului, ci chiar a precizat că acesta este victima agresiunii, iar nu agresorul. Având în vedere că acțiunea a fost pornită împotriva altei persoane decât cea vinovată de producerea

agresiunii, instanța va admite excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului, invocată de pârât prin întâmpinare și va respinge acțiunea ca fiind introdusă împotriva unor persoane fără calitate procesuală pasivă.”

d) Judecătoria Caracal, s. civ. nr. 3877/14.10.2011:

„Acest text de lege stabilește clar care sunt persoanele împotriva cărora furnizorii de servicii medicale se pot îndrepta în vederea recuperării cheltuielilor efective ocazionate de asistența medicală acordată, fiind vorba despre acele persoane care prin faptele lor aduc daune sănătății altei persoane, fără să prevadă și posibilitatea furnizorilor de servicii medicale de a se adresa în anumite condiții împotriva persoanelor vătămate, Legea nr.95/2006 , fiind o lege specială de la care nu se poate deroga , fiind cunoscută regula potrivit căreia pe cale de interpretare nu pot fi create excepții în drept.

Întrucât reclamanta a chemat în judecată o persoană fără calitate procesuală pasivă, instanța din oficiu, a ridicat această excepție și într-adevăr constată că în raport de dispozițiile articolului 313 din legea nr.95/2006, privind reforma în domeniul sănătății, pârâtul nu are calitate procesuală pasivă, la dosar nu există nici o dovadă din care să rezulte că reclamanta a depus diligența necesară pentru a afla persoana care prin fapta sa a adus daune sănătății altei persoane.

Având în vedere considerentele expuse mai sus, instanța urmează a admite excepția ,iar pe fond să respingă acțiunea împotriva pârâtului, ca fiind introdusă împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă.”

e) Judecătoria Balș, s. civ. nr. 290/17.02.2011

„Instanța arată că în cauză nu sunt întrunite condițiile impuse de art. 313 din Legea 95/2006, având în vedere că nu s-a făcut dovada că pârâtul a realizat o faptă care să aducă daune sănătății altei persoane pentru a răspunde potrivit legii și pentru a avea obligația să repare prejudiciul cauzat furnizorului de servicii medicale.

Având că reclamantul a susținut că pârâtul a fost victima unei agresiuni, obligația de a repara prejudiciul suferit de furnizorul de servicii medicale, trebuie să revină persoanei care prin fapta sa a provocat daune sănătății pârâtului și nu acesteia din urmă, astfel cum prevede textul legal mai sus amintit.

Instanța arată în plus că nu pot fi întrunite condițiile antrenării răspunderii civile delictuale a pârâtului având în vedere că nu s-a dovedit nici o faptă ilicită săvârșită de această persoană. Instanța apreciază că neformularea unei plângeri penale împotriva agresorului nu poate fi considerată o astfel de faptă, în condițiile în care nu există dovada că pârâtul a cunoscut această persoană și în condițiile în care pârâtul nu avea o obligație legală în acest sens.

Față de aceste împrejurări, instanța apreciază întemeiată excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului și urmează a o admite și a respinge

acțiunea ca fiind formulată împotriva unei persoane lipsite de calitate procesual pasivă.”

f) Tribunalul Timiș, secția 1 civilă, d. civ. nr. 663/A/19.05.2016:

„Întrucât prima instanță a repudiat legitimarea procesuală pasivă a pârâtului-intimat, devine îngăduită și chiar obligatorie concluzia că singurul reproș ce putea fi adus sentinței apelate putea viza numai greșita soluționare a excepției lipsei calității procesuale pasive a acestuia.

Or, prin intermediul căii de atac pendinte formulate, apelantul nu numai că nu aduce nici-o critică în acest sens, dar chiar întărește concluzia la care a ajuns judecătoria, susținând că, în adevăr, pârâtul-intimat a avut calitatea de victimă într-un accident rutier, în urma căruia primit îngrijiri medicale la spitalul-reclamant apelant.

Mai mult, apelantul nu critică nici o eventuală încadrare eronată a demersului judiciar pendent în drept și nu repudiază în nici un mod incidența prevederilor citate de judecătoria - art. 313 aparținând legii cu nr. 95/2006 (actualmente art. 320 din aceeași lege), ci, dimpotrivă, recunoaște pe deplin aplicabilitatea acestora în speța pendinte.

Or, textul de lege supra anunțat este exact cel ce exonerează de la plata contravalorii serviciilor medicale prestate de furnizori victimele accidentelor rutiere și, spunând că persoanele care prin faptele lor aduc daune sănătății altei persoane răspund potrivit legii „ și, mai apoi, că „au obligația să repare prejudiciul cauzat furnizorului de servicii medicale reprezentând cheltuielile efective ocazionate de asistența medicală acordată” le stabilește în mod expres în sarcina persoanelor culpabile de producerea incidentului ce a determinat vătămarea corporală. Context în care se detașează cu puterea evidenței concluzia că art. 313 din legea cu nr. 95/2006 (actualmente art. 320 din aceeași lege) nu se poate constitui într-un temei legal care să îndreptățească reclamantul a recupera contravaloarea serviciilor medicale acordate pârâtului în perioada 22.12...12, perioadă în care a fost internat ca urmare a accidentului rutier în care a fost implicat, de la altcineva în afară de persoana responsabilă.

De aceea, reluând recapitulativ cele expuse, tribunalul găsește nefondat apelul. Motiv pentru care, în temeiul art. 480 alin. (1) c. proc. civ. îl va respinge și va păstra ca fiind legală și temeinică sentința apelată. ”

g) Judecătoria Corabia, s. civ. nr. 658/1.07.2015

„Acest text de lege stabilește clar care sunt persoanele împotriva cărora furnizorii de servicii medicale se pot îndrepta în vederea recuperării cheltuielilor efective ocazionate de asistența medicală acordată, fiind vorba despre acele persoane care prin faptele lor aduc daune sănătății altei persoane, fără să prevadă și posibilitatea furnizorilor de servicii medicale de a se adresa în anumite condiții împotriva persoanelor vătămăte.

În aceste condiții, reclamantul [...] de [...] poate cere contravaloarea serviciilor medicale doar de la persoana care a provocat pârâtului respectivele leziuni traumatice, conform art. 313 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, iar nu de la însăși persoana care le-a suferit, respectiv pârâtul din prezenta cauză.

Pe cale de consecință, având în vedere argumentele de mai sus, instanța urmează ca în temeiul art.36 C.pr.civ. rap. la art.40 C.pr.civ., să admită excepția lipsei calității procesuale pasive invocată de către instanța din oficiu și de către parat prin intampinare, și va respinge cererea formulată de către reclamant ca fiind introdusă împotriva unei persoane lipsite calitate procesuală pasivă.”

1.2.2. Alte instanțe au apreciat că victima agresiunii nu poate fi obligată la cheltuielile ocazionate de asistența medicală acordată, pronunțându-se însă pe fondul cauzei.

a) Tribunalul Vâlcea – secția I civilă, dec. civ. nr. 424/A/13.11.2014

„Tribunalul nu poate reține transferul culpei de la agresor la victimă astfel cum susține apelantul, ca urmare a lipsei oricăror demersuri judiciare ale celui vătămat, lipsă care, în opinia apelantului conduce în mod automat la lipsa vinovăției celui presupus a fi produs vătămarea. O asemenea concluzie se impune cu evidență din modalitatea de redactare a textului care nu lasă loc de alte interpretări și, mai ales, a unei interpretări teologice așa cum susține apelantul, din cuprinsul întregii legi nereieșind că legiuitorul ar fi urmărit și o altă finalitate în sensul instituirii și în sarcina victimei a obligației de a suporta propria pagubă atunci când nu a fost vinovată de săvârșirea faptei ilicite”.

b) Judecătoria Drobeta – Turnu Severin, s. civ. nr. 416 din 30.01.2015

„ În ceea ce privește referirile făcute de reclamantă la art. 313 din Legea nr. 95/2006, instanța constată că textul de lege invocat de aceasta este inoperant împotriva pârâtului, deoarece pârâtul nu este o persoana care să fi adus prin fapta sa daune sănătății persoanei spitalizate, ci este chiar persoana căreia i-au fost produse aceste vătămări.

Potrivit art. 220 din Legea nr. 95/2006, persoanele care nu fac dovada calității de asigurat beneficiază de servicii medicale numai în cazul urgențelor medico chirurgicale.

Instanța are în vedere și dispozițiile art. 92 alin. 1 din Legea nr. 95/2006 potrivit cărora acordarea asistentei medicale publice de urgență, la toate nivelurile ei, este o datorie a statului și un drept al cetățeanului.

Totodată, dispozițiile art. 91 din Legea nr. 95/2006 statuează că asistența medicală publică de urgență în faza spitalicească este asigurată de spitalele orășenești, municipale, județene și regionale aflate în structura Ministerului Sănătății Publice și/sau a autorităților publice locale.

De asemenea, conform prevederilor art. 93 din Legea nr. 95/2006, finanțarea acordării asistentei medicale publice de urgență se face de la bugetul de stat și din venituri proprii, prin bugetul Ministerului Afacerilor Interne, prin bugetele ministerelor și instituțiilor cu rețea sanitară proprie, din donații și sponsorizări, precum și din alte surse prevăzute prin lege.

Instanța apreciază ca nefiind întemeiate apărările reclamantului în sensul ca pârâtul, în calitate de persoana vătămată, trebuie să suporte aceste cheltuieli întrucât acesta nu a depus la unitatea medicală dovezi privind numele făptuitorului sau dacă acesta a formulat plângere penală împotriva persoanei vinovate. Sub acest aspect instanța amintește că nu există nici o dispoziție legală care să oblige persoana vătămată, să formuleze plângere penală împotriva făptuitorului. De asemenea, nu se poate reține nici faptul că persoana vătămată, prin omisiune nu și-a îndeplinit o obligație prevăzută de lege, astfel încât omisiunea să îi fie imputabilă și să constituie temei al răspunderii civile.

Legiuitorul prin instituirea prevederilor art. 313 din Legea nr. 95/2006 a urmărit consacrarea cadrului legal de atragere a răspunderii civile a persoanei care a săvârșit fapta ilicită și nicidecum de îngrădire a drepturilor persoanei vătămate. Instanța apreciază ca fiind absurd a considera că persoana vătămată printr-un fapt propriu să beneficieze de asistența medicală de urgență gratuită, pe când persoana vătămată prin fapta unui terț să fie obligată la plata acestui serviciu. Acest raționament este susținut și de argumentul potrivit căruia în situația în care persoana vătămată ar fi avut calitatea de persoană asigurată, prin aplicarea prevederilor art. 313 din Legea nr. 95/2006 s-ar realiza o plată nedatorată."

c) Tribunalul Tulcea – secția civilă, de contencios administrativ și fiscal, dec. civ. nr. 997/9.11.2016:

„În litigiul dedus judecății nu sunt aplicabile dispozițiile privitoare la răspunderea civilă delictuală a intimitei-pârâtă, fiind evident că formularea unei plângeri penale împotriva persoanei vinovate de fapta care a determinat internarea acesteia nu reprezintă o obligație a persoanei vătămate, ci are semnificația exercitării unui drept al acesteia.

Or, la dosar nu există nicio probă din care să rezulte că intimata pârâtă, care deținea și calitatea de asigurat la momentul internării, conform mențiunilor din foaia de observație clinică generală, ar fi comis vreo faptă ilicită, s-ar fi aflat în vreo culpă, sau ar exista vreo legătură de cauzalitate între o faptă comisă de aceasta și prejudiciul suferit de reclamantă.

Prin urmare, nu se poate angaja răspunderea civilă delictuală a acestuia, iar prevederile art. 313 din Legea 95/2006 nu sunt aplicabile, nefiind întrunită cerința ca pârâtul să fi adus daune sănătății vreunei alte persoane.

De altfel, întrucât în planul raporturilor juridice de drept substanțial, apelantul reclamant Spitalul Județean se subrogă legal în drepturile Casei Județene de Asigurări de Sănătate, litigiul pendinte se poartă, pe fondul

dreptului, între asigurat și asigurator, de o manieră incompatibilă cu scopul reglementării speciale, de natură a lipsi de substanță dreptul la asigurare garantat prin Legea 95/2006, fiind inadmisibil ca persoana asigurată, iar nu asiguratorul, să suporte riscul contractului de asigurare, în ciuda plății contribuțiilor la fondul asigurărilor de sănătate de către asigurat.

Așa fiind, obligarea intimatului pârât la plata contravalorii cheltuielilor de spitalizare pe temeiul dreptului comun ar echivala cu invalidarea raportului juridic de asigurare, cu încălcarea flagrantă a reglementărilor speciale din materia legii asigurărilor și a principiilor generale de aplicare a dreptului (specialia generalibus non derogant).”

2. Pentru ipoteza unui răspuns în sensul că în baza prevederilor legale menționate, persoana care a suferit o vătămare corporală nu poate fi obligată la suportarea cheltuielilor de spitalizare și tratament medical de care a beneficiat, se pune problema interpretării aceluiași prevederi legale în sensul de a stabili în ce măsură persoana care a produs o vătămare corporală altei persoane poate fi obligată la plata către Spitalul de Urgență a cheltuielilor de spitalizare și tratament medical de care a beneficiat persoana vătămată, în situația în care nu a săvârșit fapta cu vinovăția cerută de legea penală, persoana vătămată nu a formulat sau și-a retras plângerea penală, ori a intervenit împăcarea părților.

2.1. Unele instanțe au apreciat că persoana care a produs o vătămare corporală altei persoane nu poate fi obligată la suportarea cheltuielilor de spitalizare și tratament medical de care a beneficiat persoana vătămată în cazul în care aceasta și-a retras plângerea ori a intervenit împăcarea părților.

a) Tribunalul Galați, dec. civ. nr. 449 din 15.06.2009:

„Prin ordonanța menționată s-a dispus încetarea urmăririi penale față de cei doi pârâți
urmare a faptului că partea vătămată și-a retras plângerea penală formulată împotriva acestora.

Față de această situație tribunalul reține că în mod corect prima instanță a considerat că în cauză reclamantul avea obligația de a face dovada comiterii de către pârâți a faptei cauzatoare de prejudicii, a vinovăției acestora și a legăturii de cauzalitate dintre fapta respectivă și prejudiciul reprezentat de cheltuielile cu îngrijirile medicale ale numitului Pintilie Neculai

Potrivit disp. art. 22 Cpp, hotărârea definitivă a instanței penale are autoritate de lucru judecat în fața instanței civile care judecă acțiunea civilă, cu privire la existența faptei, a persoanei care a săvârșit-o și a vinovăției acesteia.

În condițiile în care în dosarul penal nu a fost pronunțată o hotărâre judecătorească prin care să se stabilească aceste elemente, nu poate fi reținută susținerea recurentului în sensul că ordonanța de încetare a urmăririi penale face dovada comiterii de către pârâți a faptei ilicite și a vinovăției acestora.”

b) Tribunalul Bihor, dec. civ., d. civ. nr. 389/A/14.10.2014:

„Corect a reținut prima instanță că potrivit prevederilor art. 132 din vechiul cod penal, în vigoare la data producerii faptelor și ale art. 159 din noul cod penal, împăcarea părților înlătură răspunderea penală și stinge acțiunea civilă. Textul de lege nu distinge cu privire la părțile între care se poartă acțiunea civilă chiar și spitalul putându-se constitui parte civilă în procesul penal. Din modul în care este formulat acest text de lege rezultă că acțiunea civilă se stinge în întregime, indiferent între care părți se poartă.

Așadar, reclamanta apelantă nu mai are temei juridic pentru a se îndrepta împotriva făptuitorilor, prevederile art. 313 din Legea nr. 95/2006 invocate de aceasta arătând clar că, persoanele care prin faptele lor aduc daune sănătății altei persoane răspund potrivit legii. Ori, legea, art. 139 cod penal invocat, arată că în caz de împăcare acțiunea civilă se stinge”.

c) Tribunalul Bihor, dec. civ., d. civ. nr. 610/A/6.06.2016:

„Tribunalul reține că între apelant și partea vătămată a intervenit o împăcare potrivit declarației notariale nr. 861/17.09.2013.

Potrivit prevederilor art. 132 din vechiul cod penal, în vigoare la data producerii faptelor și ale art. 159 din noul cod penal, împăcarea părților înlătură răspunderea penală și stinge acțiunea civilă. Textul de lege nu distinge cu privire la părțile între care se poartă acțiunea civilă chiar și spitalul putându-se constitui parte civilă în procesul penal. Din modul în care este formulat acest text de lege rezultă că acțiunea civilă se stinge în întregime, indiferent între care părți se poartă.

Așadar, reclamanta apelantă nu mai are temei juridic pentru a se îndrepta împotriva făptuitorilor, prevederile art. 313 din Legea nr. 95/2006 invocate de aceasta arătând clar că, persoanele care prin faptele lor aduc daune sănătății altei persoane răspund potrivit legii. Ori, legea, art. 139 cod penal invocat, arată că în caz de împăcare acțiunea civilă se stinge”

2.2. *Alte instanțe au apreciat că persoana care a produs o vătămare corporală altei persoane va fi obligată la suportarea cheltuielilor de spitalizare și tratament medical de care a beneficiat persoana vătămată, chiar și în cazul în care pârâtului nu i s-a putut stabili vinovăția în materie penală, dat fiind că în cauză nu s-a formulat plângere prealabilă ori a intervenit împăcarea părților.*

a) Judecătoria Craiova, s. civ. nr. 8883/16.05.2011:

„În materia răspunderii civile delictuale, aceasta acționează ori de câte ori printr-o faptă ilicită se cauzează un prejudiciu altei persoane, însă în măsura în care ilicitul intră și în sfera dreptului penal, cele două răspunderi pot acționa concomitent, deoarece răspunderea civilă delictuală este una bazată esențialmente pe ideea reparării unui prejudiciu, ceea ce nu este cazul întotdeauna în materia răspunderii penale.

(...)

Faptul că pârâtului nu i s-a putut stabili vinovăția în materie penală nu are nicio relevanță asupra răspunderii civile delictuale a acestuia în temeiul art. 998 – 999 c.civ. coroborat cu art. 313 alin. 1 din Legea nr. 95/2006, câtă vreme nerespectarea regulilor de circulație de către pârât a produs un prejudiciu sănătății celor două victime, ci numai asupra modului de soluționare a acțiunii civile, care nu mai are un caracter accesoriu acțiunii penale din moment ce nu poate exista proces penal urmare a lipsei plângerii prelabile, ci devine independentă.”

b) Judecătoria Fălticeni, s. civ. nr. 1288/28.06.2012:

„Având în vedere faptul că vătămrile corporale produse persoanei chemate în garanție au fost generate de pârâți prin fapta lor, ținând seama că dosarul penal nr. 432/P/2010 al Parchetului de pe lângă Tribunalul Suceava privind pe Irimescu Mihai și Irimescu Petru s-a soluționat conform art. 10 lit. F Cod pr. pen., fără ca aceasta să vizeze și cheltuielile efectuate de reclamant cu ocazia internării victimei în vederea vindecării leziunilor produse, în conformitate cu prev. art. 313 din Legea nr. 95/2006, coroborat cu art. 998 Cod civil și art. 60 și urm. Cod pr. civ., instanța va admite cererea reclamantului așa cum a fost formulată, urmând a obliga pârâții împreună cu persoana chemată în garanție să-i plătească suma pretinsă cu titlu de cheltuieli de spitalizare”.

c) Judecătoria Blaj, s. civ. nr. 320/22.03.2012:

„Neformularea plângerii penale nu înlătură posibilitatea formulării unei acțiuni civile întemeiată pe răspunderea civilă delictuală de către unitatea spitalicească ce a efectuat cheltuieli cu victima agresiunii, obligată prin lege să recupereze cheltuielile de spitalizare.

Coroborând conținutul adresei comunicate reclamantului de către organele de poliție cu procesul-verbal de contravenție, din care rezultă că pârâtul M.G. a fost sancționat cu amendă în sumă de 200 de lei pentru faptul că în data de

18.10.2008 i-a aplicat lovituri și numitului V.I., provocându-i leziuni, acesta recunoscând faptele, instanța apreciază că acțiunea este întemeiată, întrucât pârâtul se face vinovat de prejudiciul cauzat Spitalului municipal Blaj, ce a suportat cheltuielile cu spitalizarea lui V.I., victima agresiunii, astfel că în temeiul art. 998 și urm. Cod civil precum și art. 313 din Legea nr. 95/2006, urmează să o admită”

d) Judecătoria Petroșani, s. civ. nr. 2322/5.09.2014:

„Existența faptei ilicite rezultă, precum și existența raportului de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciul cauzat, reiese cu certitudine din cuprinsul rezoluției de încetare a urmăririi penale.

Ca urmare, motivul încetării urmăririi penale îl constituie formularea tardivă a plângerii penale de către persoana vătămată, și nu lipsa intenției în săvârșirea faptei sau nevinovăția învinuiților sub aspectul laturii subiective a infracțiunii.

În consecință, instanța constată că sunt îndeplinite condițiile răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie, reclamantul făcând dovada cheltuielilor pe care le-a efectuat cu tratarea persoanei vătămate, astfel încât este îndreptățit la plata sumei solicitate”.

e) Judecătoria Cluj – Napoca, s. civ. nr. 8883 din 9.09.2014:

„În speță, instanța arată că împăcarea părților este o cauză care ca și regulă, înlătură răspunderea penală și stinge acțiunea civilă conform art. 132 C. pen. anterior, text în vigoare la data intervenirii acestei cauze și că în privința faptei săvârșite nu poate continua urmărirea penală. Norma reglementată de art. 132 C. proc. civilă se referă la stingerea acțiunii civile cu privire la pretențiile pe care partea vătămată le are față de inculpat. Cu toate acestea, în prezenta cauză, în plan civil, săvârșirea faptei ilicite continuă să producă efecte în baza art. 313 din Legea nr. 95/2006. Potrivit acestui text de lege, special prin raportare la art. 132 C. pen. anterior, persoanele care prin faptele lor aduc daune sănătății altei persoane răspund potrivit legii și au obligația de a repara prejudiciul cauzat furnizorului de servicii medicale reprezentând cheltuieli efective ocazionate de asistența medicală acordată, în toate procesele și cererile aflate pe rolul instanțelor judecătorești, indiferent de faza de judecată.

În continuare instanța arată, că în temeiul art. 998 C. civ anterior, pentru a fi incidentă în cauză instituția răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie, este necesară întrunirea cumulată a următoarelor condiții: existența unei fapte ilicite, prejudiciul, raportul de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciul cauzat și vinovăția autorului faptei ilicite și prejudiciabile.

Instanța constată că în cauză a fost probată existența unei fapte ilicite, constând în cauzarea unei plăgi prin înjunghiere lui D.E., în urma unei altercații intervenite între acesta și pârâta din prezenta cauză, după cum rezultă din biletul de externare (f.3) și referatul cu propunerea de încetare a urmăririi penale (f.13), din care rezultă că pârâta a recunoscut că ea săvârșit fapta. Se reține de

asemenea că reclamantul a făcut dovada unui prejudiciu cert și nereparat, reprezentând cheltuieli de asistență medicală în cuantum de 5253,91 lei. Prejudiciul a fost dovedit prin decontul de cheltuieli atașat la dosar (f. 4) și nu a fost reparat până la acest moment. De asemenea, din înscrisurile depuse la dosar (f. 4, f. 12-13) rezultă fără îndoială că între fapta ilicită și prejudiciul suferit de reclamant există raport de cauzalitate, prejudiciul fiind urmarea directă a faptei ilicite. În cauză este îndeplinită și condiția vinovăției autorului faptei ilicite, care în urma unui conflict, a aruncat un cuțit, cauzându-i numitului [...] o plaga prin înjunghiere în zona coapsei drepte, astfel cum acesta și pârâta au arătat în fața organelor de cercetare penală (f. 13).

Pentru aceste motive, instanța reține că în cauză sunt îndeplinite cumulativ condițiile angajării răspunderii civile delictuale pentru faptă proprie, așa cum acestea sunt prevăzute de art. 998 și art. 999 C. civ. anterior, motiv pentru care va admite cerere de chemare în judecată și va obliga pârâta la plata către reclamantă a sumei de 5253,91 lei, reprezentând contravaloarea serviciilor de spitalizare ale numitului [...].”

f) Tribunalul Galați, dec. civ. nr. 832 din 27.11.2014:

„Organele de urmărire penală nu au constatat culpa comună a ambilor participanți la trafic, ci doar a pârâtului. Nu prezintă nicio relevanță împăcarea părților în cadrul procesului penal. Culpă exclusivă a pârâtului este dovedită și, prin urmare, este răspunzător de repararea prejudiciului cauzat reclamantului”

g) Tribunalul Botoșani, dec. civ. FN din 16.12.2014:

„Apelul este întemeiat.

Prima instanță a respins acțiunea pentru motivul că partea vătămată nu a depus plângere penală împotriva pârâtului. Însă acest aspect nu este de natură să înlăture răspunderea delictuală a pârâtului, textul de lege (n.r. art. 313 din Legea nr. 95/2006) necondiționând recuperarea cheltuielilor de spitalizare de existența unei asemenea plângeri, respectiv de atragerea și a răspunderii penale.

(...)

Prin urmare, legiuitorul nu a impus nicio altă condiție pentru repararea prejudiciului cauzat prin agresiune, decât existența culpei. Iar vinovăția pârâtului s-a conturat în speță, întrucât din declarația olografă din 16.08.2010, partea vătămată P.F. l-a indicat în mod expres pe pârât ca autor al agresiunii din 14.08.2010. Or, cu toate că pe parcursul procesului, pârâtul nu s-a prezentat în instanță și nu a ridicat citațiile, deși fusese înștiințat prin afișare despre acestea, declarația părții vătămate a fost confirmată de IPJ Botoșani prin adresa 32050/26.11.2012. Prin acestea menționează partea vătămată că nu a formulat plângere penală împotriva pârâtului, însă persoana care a adus daune sănătății acesteia se numește N.M.A.

Așadar, vinovăția pârâtului rezultă din înscrisurile depuse de reclamant la dosar.”

Rezultă astfel o practică judiciară neunitară persistentă în timp și de durată, motiv pentru care solicităm pronunțarea unei decizii în interesul legii.

Precizăm că practica judiciară analizată cuprinde numeroase hotărâri pronunțate de judecătoria, definitive/irevocabile prin neapelare/nerecurare.

Anexăm hotărârile judecătorești citate.

Pe
Pr

e Apel Constanța